



Изх. № 04-00-7 #3/29.6.2026 г.

ДО

Г-Н ГЪЛЪБ ДОНЕВ

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ПРЕДСЕДАТЕЛ,
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ И ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА ТРИСТРАННО
СЪТРУДНИЧЕСТВО

КОПИЕ: Г-ЖА ВАСКА ШУШНЕВА

СЕКРЕТАР НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА
ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ОТНОСНО: Проект на Закон за държавния бюджет на Република България за 2026 г., т.3 от дневния ред на заседанието на Националния съвет за тристранно сътрудничество, насрочено за 29.06.2026 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДОНЕВ,

При формиране на настоящото становище Българска стопанска камара отчита следните фактори:

1. Финансите на държавата се управляват при условията на т.нар. „удължителен бюджет“;
2. Законът за държавния бюджет на Република България за 2026 г. ще функционира едва 5 календарни месеца;
3. В този контекст, с предложения проект на бюджет се обезпечават плащания, заложи в удължителния закон, както и се спира темпа на нарастване на разходите, основан на обвързване на редица възнаграждения в общественния сектор със средната работна заплата;
4. Формирането на устойчиви политики, с които да се извърши системна промяна, изисква технологично време, а по отношение на административна реформа – и функционален и структурен анализ.

Изразяваме следното становище по проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2026 г.:

I. Общи коментари

1. **БСК изразява сериозна загриженост по отношение на планирания бюджетен дефицит.** В нарушение на чл. 27 от Закона за публичните финанси годишният бюджетен дефицит за 2026 и 2027 г. по Консолидираната фискална програма, изчислен на касова основа, значително надвишава установения праг от 3 на сто от БВП – 5,7% (2026 г.) и 3,8% (2027 г.). Тези стойности съществено надхвърлят и очакванията на ЕК за България, като неизбежно представляват основание за решение на СЕС (ECOFIN) за установяване на прекомерен бюджетен дефицит за 2026 г. и официална процедура още през първата година от членството на страната ни в еврозоната.
2. **БСК подкрепя заявените цели на фискалната политика, насочени към фискална консолидация,** изразени в проекта на ЗДБРБ и Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза. В същото време предложените мерки не са достатъчно амбициозни, за да постигнат тези цели. **Държавният дълг се очаква да нарасне от 27,1% от БВП (2025 г.) до 35,2% от БВП (2028 г.). Това е +8,1 пр.п. за 3 години, което не е признак за фискална консолидация.** Предвижда се ускорено нарастване на държавния дълг с над 19 млрд. евро за разглеждания тригодишен период – от 31,4 млрд. евро в края на 2025 г. до 50,5 млрд. евро в края на 2028 г., с което ще достигне 35,2% от БВП. Остава неясно защо въпреки политиките за ограничаване на публичните разходи съотношението на дълга към БВП, вместо да намалява, расте с над 3 пр.п. през първите две години, като изпреварва очаквания ръст на икономиката от 2,6% за 2026 г. и 2,5% за 2027 и 2028 г. **Въпреки предвиденото намаление на дефицита през следващите две години, бюджетната рамка предвижда допълнително нетно задлъжняване над дефицита в общ размер от над 3 млрд.**

евро, като конкретните операции зад тези суми не са достатъчно прозрачно разписани в мотивите.

3. **Разходите по КФП продължават устойчиво да надхвърлят 40% от БВП¹** и през разгледания тригодишен период. Независимо че, след като се приспадат разходите за средства от ЕС, през 2026 г. съотношението е под установения праг, то достига 39,3 на сто от БВП.
4. **Приветстваме спирането на приложението на чл. 244, ал. 2 от Кодекса на труда** до приемане на изцяло нов механизъм за определяне на минималната работна заплата за страната, като до приемането на промените минималната работна заплата се запазва на нивото, определено през 2026 г. Изразяваме готовност за диалог с изпълнителната власт за финализиране на новата уредба за определяне на МРЗ от 2027 г., която да отчита производителността на труда, инфлацията, секторните и регионалните различия и възможностите на предприятията, съобразно приложимите международни и европейски ангажменти, които България има.
5. **Адмираме възприетия нов подход за определяне на възнагражденията** в първостепенните разпоредители с бюджет, което ще позволи избягването на автоматични и трудно контролируеми разходни ефекти в бюджетната система, в т.ч.: замразяване на механизмите за автоматична индексация на възнагражденията и отпадането на обвързването на възнагражденията със средната брутна работна заплата. **Очакваме до края на настоящата година временното замразяване да бъде последвано от окончателно премахване на механизмите за автоматична индексация, чрез промени в съответните специални закони.**
6. **Приветстваме запазването на данъчно-осигурителния модел, размерите на преките и косвените данъци и осигурителната тежест за бизнеса и гражданите,** гарантиращо по-голяма предвидимост за българските предприятия, висока събираемост на бюджетните приходи и запазване на покупателната способност на доходите на работещите.
7. **БСК настоятелно предлага годишната квота за предоставяне на ваучери за храна на електронен носител по Закона за корпоративното подоходно облагане да бъде увеличена до не по-малко от 867 млн. евро (6% ръст),** вземайки предвид нарастващия брой работодатели, които предоставят тази социална придобивка на своите служители. Без подобно увеличение, квотата за ваучерите за храна ще се изчерпи преди края на 2026 г., с непосредствени негативни последици за работодателите и над 835 хил. работници, създавайки риск от социално напрежение. Ваучерите за храна са ефективна антиинфлационна мярка, защото представляват компенсация за работещите, без да повишават разходите за труд на работодателите по начин, който се пренася в крайните потребителски цени; стимулират увеличаване на реалната покупателна способност, без да създават допълнително парично предлагане; водят до допълнителни приходи от ДДС в бюджета и са ефективна мярка за борба срещу сивата икономика.
8. Подкрепяме предложените изменения, насочени към **по-справедливо и прозрачно изчисляване на трудовия стаж при работа на непълно работно време.** Действащото правило за признаване на пълен ден трудов стаж при работа най-малко половината от законоустановеното работно време създава предпоставки за неравнопоставеност между работещите на непълно работно време и за използване на формални 4-часови договори без реално съответствие с положениия труд. Прилагането на принципа за пропорционалност спрямо реално отработеното време ще допринесе за по-точно обвързване на трудовите права с действителната заетост, включително при правата, зависещи от придобития трудов стаж, като допълнителното възнаграждение за трудов стаж и професионален опит („клас“) и предпоставките, свързани с ползването на отпуск, като същевременно е важно изричното преходно правило да гарантира, че вече придобитите права няма да бъдат засегнати.

II. Коментари по приходните мерки

1. **БСК не подкрепя подхода за увеличение на минималните и максималния осигурителни доходи от 01.08.2026 г.** Независимо че **максималният осигурителен доход** не е статична величина и неговото актуализиране е разбираемо с оглед общото нарастване

¹ 2026 – 45,4%; 2027 – 41,1%, 2028 – 40,3%

на средния осигурителен доход, промени след средата на годината водят до непредвидени разходи за предприятията. В комбинация с предвиденото увеличение между 12% и 70% на минималните осигурителни доходи, води до допълнително натоварване на разходите за труд на малките и средните предприятия.

Минималният осигурителен доход по своята същност е осигурителен инструмент, насочен към ограничаване на недекларирания труд и осигуряването върху изкуствено занижени възнаграждения. Когато обаче той се определя детайлно едновременно по икономически дейности и квалификационни групи професии, той представлява на практика механизъм за административно определяне на минимални нива на възнаграждения по професионални категории. **БСК предлага да се обсъди поетапно преминаване** от детайлна система на минимални осигурителни доходи по икономически дейности и квалификационни групи към **модел, при който осигурителните вноски** за наетите лица се дължат върху получени или начислени, но неизплатени брутни месечни възнаграждения, не по-ниски от минималната работна заплата за страната, пропорционално на отработеното време, и не надвишаващи максималния осигурителен доход.

Българската стопанска камара за пореден път настоява законодателно да бъде въведено задължение като минимум **всички промени в пенсионноосигурителното законодателство**, водещи до: а) промени в обхвата на осигурените лица; б) осигурителни вноски; в) минимални и максимални осигурителни доходи; г) пенсионната формула, определянето на пенсиите и тяхното осъвременяване, **да бъдат задължително придружени от актюерски оценки и разчети.**

2. **БСК не възразява срещу планираното ускорено реализиране на въведения акцизен календар за периода 2025-2029 г. в ЗАДС** за поетапно увеличаване на акцизните ставки върху тютюневите изделия за акцизните ставки на тютюна и тютюневите изделия.
3. **Подкрепяме предложението пакет от мерки в областта на хазартната дейност.**
4. **БСК подкрепя предвиденото засилване на действащия фискален контрол върху стоките с висок фискален риск, доколкото не се създава допълнителна административна тежест за бизнеса.** Намираме за правилен подхода за фокусиране върху стоки, при които традиционно се наблюдават най-високи нива на данъчни измами и укриване на обороти, като **апелираме списъкът на стоки с висок фискален риск да бъде съкратен.** Вярваме, че политиките за повишаване на събираемостта следва да са съпроводени от мерки за улесняване на легалната търговия и намаляване на административната тежест – преминаване към електронен обмен на документи между институциите, отпадане на изискването за предоставяне на информация, която вече се съдържа в държавни регистри и съкращаване на сроковете за издаване на удостоверения и становища, когато необходимите данни са налични по електронен път.

III. Коментари по разходните мерки

1. **Категорично подкрепяме премахването на механизма за определяне, преизчисляване или индексация на възнагражденията на база ръста на средната брутна работна заплата/минимална работна заплата или чрез колективен трудов договор.**
2. Намираме за разумна политика в настоящата ситуация предвиденото намаляване с 10 на сто, считано от 1 септември 2026 г. (за 4 месеца за 2026 г. и целогодишно за периода 2027-2028 г.) на разходите за заплати и възнаграждения на персонала по трудови и служебни правоотношения и свързаните с тях задължителни осигурителни вноски от работодатели по бюджетите на някои първостепенни разпоредители с бюджет, макар че широкият кръг лица, обхванати в изключенията ограничават значително положителния ефект за бюджета и създават условия за неравно третиране на наетите в администрацията.
3. БСК подкрепя първите стъпки за промяна в модела на осигуряване на всички държавни служители по Закона за държавния служител и на заетите по Закона за съдебната власт, считано от 1 август 2026 г., с които се предвижда индивидуалните основни месечни заплати на засегнатите лица да се определят така, че същите, намалени със задължителните осигурителни вноски за сметка на осигуреното лице и дължимия данък, **да не са по-ниски от получаваните към 31 юли 2026 г. индивидуални основни месечни заплати, намалени с дължимия данък.** Настояваме подходът да се приложи и в сектор Отбрана и сигурност.

В заключение, БСК **подкрепя под условие** проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2026 г. и настоява в хода на бюджетната процедура:

1. да се отложи увеличението на максималния осигурителен доход до приемане на редовен бюджет за 2027 г.;
2. ръстът на минималните осигурителни доходи да се ограничи до размера на минималната работна заплата за 2026 г.;
3. да се положат необходимите усилия за намаляване на прогнозния размер на дефицита и да се преразгледа планираният размер на дълга за периода 2026-2028 г., както като абсолютна стойност, така и като дял от БВП.

С УВАЖЕНИЕ,

ДОБРИ МИТРЕВ

Председател на УС на БСК